Tidn. Åland

Riksspelman Wetter på folkmusikjakt

Mycket imponerad av åländska spelmän

I torsdags ordnade Ålands spelmansgille höstspelmansstämma i Föglö Degerby. Kvällens gäst var riksspelmannen och ordföranden i Södermanlands spelmansförbund, Gustaf Wetter.

Besöket var kombinerat med riksspelmannens höstliga jaktresa efter åländska och finlandssvenska folkmusikskatter. Gustaf Wetter är imponerad av de åländska spelmännens kunskaper men också av landskapsmyndigheternas välvilja att ställa understöd till förfogande för gillet.

Gustaf Wetter besökte Åland första gången i samband med sommarspelmansstämman 1965 på Jan Karlsgården. Han blev förtjust i landskapets spelmanstradition och de många låtarna som visar släktskap med rikssvensk folkmusik.

—Vi har samma melodiskatt, säger Gustaf Wetter. Nu skall jag skaffa ytterligare belägg för detta genom att resa till riket och samtala med spelmän och kompetenta personer i ämnet. Jag har de flesta av professor Otto Anderssons arbeten i min ägo och skall på lördagen sammanträffa med professor John Rosas i Åbo och vidare med representanter för föreningen Brage i Helsingfors. Därefter reser jag till Vasa där jag har många goda vänner. Hemfärden går över Haparanda till Katrineholm.

Gustaf Wetter är ordförande i Södermanlands spelmansförbund sedan 1939. Det är Sveriges äldsta spelmansförbund. Tidigare var han matematiklärare och efter pensioneringen har han på allvar kunnat ägna sig åt sin hobby. Han tecknar upp gamla låtar och har vid det här laget drygt tusen uppteckningar i sin ägo. De flesta låtarna är från Södermanland och Småland.

Gustaf Wetter.

— Tyvärr börjar det tryta på detta område, då den muntliga traditionen försvinner men ännu kan man göra ett och annat fynd av stort värde.

Han tillmäter professor Otto Anderssons arbete med folkvisor och ballader ett stort kulturhistoriskt värde. Som exempel nämner han "Du gamla, du fria" som ursprungligen är en gammal folkmelodi. Den sjöngs som nationalsång för första gången 1844. De flesta varianterna till denna sång finns i svenska Finland och på Åland. Sammanlagt trettiosex varianter är kända. Detta bevisar ju om något att vi har samma melodiskatt.

Gustaf Wetter är också förtjust i de åländska polskorna. Unika för Österbotten är menuetterna vilka ännu i dag dansas i denna landsända. I Sverige har de blivit mer "konstmusik".

Möte på Åland

Tjugo spelmän deltog i höstspelmansstämman i Degerby. Gustaf Wetters avdelning i programmet bestod av ett kåseri och vidare spelade han några tonmålningar.

— Det är av stor betydelse för det musikaliska livet i den åländska bygden att de fem häftena med åländska låtar har tryckts och det sjätte häftet är snart klart för utgivning. Landskapsmyndigheternas välvilja att ge bidrag för detta arbete ställer Åland i en framstående position i jämförelse med Sverige, säger riksspelmannen.

Gustaf Wetter understryker också Gösta Bryggmans insatser som uppteckнare och ledare för spelmansgillet. Det är skönt att ha ett sådant stöd. Gästen frapperades också av kantor Rolf Janssons traktering av oktavfiol, kantor Ragnar Bomans sätt att spela ledigt och Julius Clemes äkta spelmansglädje. Musikkvällen i Degerby blev en av Ålands spelmansgilles stora aftnar trots att publiken var fåtalig.

C-E Södergårdh

Döde

Vår outsägligt älskade
Far och Farfar

Bertil Janelund

* 17/5 1902

har hastigt lämnat oss, syster, kär vän, övrig släkt och vänner i sorg och saknad.

Valla den 22 maj 1969.

LARS-ARNE och
GULL-BRITT
Mikael
MAX
Roland
JAN och MARITA
Annica, Ulrika
Estrid

Från livet till döden är
vägen så kort
hastigt Du rycktes från oss
bort
Tack för Du älskat och
velat oss väl
Tack för allt: Farväl.

Jordfästningen äger rum i Sköldinge kyrka, lördagen den 31 maj kl. 13.00. Efter jordfästningen inbjudes till kaffe på Fridhem.

Meddelas end. på detta sätt.

Omkomne Vallabon

Det var förre lantbr. Bertil Janelund, Janslund, Valla, som omkom vid traktorolyckan på Valla soptipp på torsdagseftermiddagen. Som omtalades i gårdagens tidning välte traktorn utför en slänt, varvid Janelund kom under och klämdes till döds omedelbart.

Den omkomne fyllde 67 år förra lördagen. Han var född i Österby, Granhed. Med jordbruket slutade han i början på 1940-talet och hade åren innan jämsides med jordbruket arbetat i skogen och i gruva. Han fick sedan anställning vid BM i Valla, där han var till nedläggningen för ett par år sedan. Hr Janelund återgick då till skogsarbete.

Till Bertil Janelunds främsta intressen hörde spelmanslaget i Valla. Den så tragiskt bortgångne sörjes närmast av Estrid Öberg samt barn och barnbarn.